

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH260018
NAZWA
OBSZARU Dolina Górnej Pilicy

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH260018	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Górnej Pilicy

1.4. Data opracowania 2009-02	1.5. Data aktualizacji 2025-05
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-05
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 10 marca 2023 r. w spr. soo Dolina Górnej Pilicy (PLH260018)

Wyjaśnienia:	Edycja - zmniejszenie granic -12.2012 r.
--------------	--

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.8671

Szerokość geograficzna
50.6033

2.2. Powierzchnia [ha]:
11193.22

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL33	Świętokrzyskie
PL22	Śląskie
PL11	Łódzkie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			111.93		M	B	B	B	B
3130			111.93		M	B	C	B	B
3150			335.8		M	A	C	B	B
3260			111.93		M	C	B	C	C
3270			111.93		M	B	B	B	B
4030			111.93		M	C	C	C	C
6230			111.93		M	C	B	C	C
6410			855.16		M	B	B	B	B
6430			111.93		M	B	C	B	B
6510			1981.2		M	A	C	B	B
7110			111.93		M	B	B	B	B
7120			111.93		M	C	B	C	C
7140			111.93		M	B	C	B	B

9170		111.93		M	B	C	B	B
91D0		111.93		M	B	C	B	B
91E0		335.8		M	A	C	A	A
91T0		111.93		M	C	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze							Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
P	1617	Angelica palustris			p					M	C	B	A	B
I	4056	Anisus vorticulus			p				R	M	B	A	A	B
M	1308	Barbastella barbastellus			w	2	2	i		M	D			
A	1188	Bombina bombina			p	7000	14000	i		M	C	A	C	B
M	1337	Castor fiber			p				C	M	C	A	C	A
F	1149	Cobitis taenia			p				C	M	C	A	B	B
F	1163	Cottus gobio			p				C	M	C	A	B	B
F	2484	Eudontomyzon mariae			p				C	M	B	A	B	B
I	1082	Graphoderus bilineatus			p				P	M	D			
M	1355	Lutra lutra			p				C	M	C	A	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p	251	500	i		M	C	B	C	C
I	4038	Lycaena helle			p	501	1000	i		M	B	A	C	B
F	1145	Misgurnus fossilis			p				P	M	C	A	B	B
M	1324	Myotis myotis			r	60	60	i		M	C	B	C	B
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				C	M	C	A	C	C
I	1084	Osmoderma eremita			p					M	C	B	C	B
I	6179	Phengaris nausithous			p	101	250	i		M	C	B	B	C
I	6177	Phengaris teleius			p	251	500	i		M	C	C	B	C
F	1146	Sabanejewia aurata			p				P	M	D			
A	1166	Triturus cristatus			p	1001	10000	i		M	C	A	C	B

I	1032	Unio crassus			p				P	M	D			
I	1014	Vertigo angustior			p				R	M	C	A	C	C
I	1016	Vertigo moulinsiana			p				V	M	C	A	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	3.1
N17	9.41
N23	0.24
N06	4.57
N10	68.62
N16	8.6
N12	5.47
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar położony jest w Krainie świętokrzyskiej, w okręgu Włoszczowsko-Jędrzejowskim. Występują tutaj duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych - lasy łęgowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Powierzchnia licznych bagien i torfowisk systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych.

4.2. Jakość i znaczenie

Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe (6410 i 6510), bardzo dobrze zachowane lasy łęgowe, bory

bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Obszar ma też znaczenie dla ochrony starorzeczy. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących (ponad 60). Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoi fauny w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: bóbr europejski *Castor fiber*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*, koza *Colitis taenia*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, czerwonończyk fioletek *Lycaena helle* i zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*. Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwonończyka fioletka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju. Wśród rozlewisk Dolinie Pilicy występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem dla występowania skójki gruboskorupowej *Unio crassus*. Istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, piskorza *Misgurnus fossilis*, modraszka telejusa *Maculinea teleius* (=Phengaris teleius) i modraszka nausitousa *Maculinea nausithous* (=Phengaris nausithous). Potwierdzenia wymaga występowanie podawanych z terenu ostoi: kreślinka nizinnej *Graphoderus bilineatus* (Kubisz 2004) i kozy złotawej *Sabanajewia aurata* (Boroń 2004). Ostoja posiada bogaty zestaw gatunków owadów i innych organizmów wpisanych na czerwoną listę lub wymienianych w załącznikach do konwencji międzynarodowych. W "Dolinie Górnej Pilicy" licznie reprezentowane są przyrodniczo cenne gatunki ptaków.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Abraszewska-Kowalczyk A. 2002 Unionid bivalves of the Pilica River catchment area Folia Malacologica 10 (3) 99-173 Anonymus. - Kartoteka Faunistyczna Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody. TBOP, Kielce.

Anonymus. 1996 Zlokalizowanie i Charakterystyka złóż torfowych w Polsce spełniających kryteria podstawowych bazy zasobowej z ustaleniem i z uwzględnieniem wymogów związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska. IMUZ. Falenty Banaszak J. , Mielczarek Ł., Nowak C. 2008 Nowe stanowiska pszczoły samotnicy *Xylocopa violacea* (LINNAEUS, 1758) (Hymenoptera: Apiformes) w Polsce. Wiadomości entomologiczne Vol.27 Barga-Więclawska J. 2007 Inwentaryzacja malakofauny na terenie RDLP w Radomiu. Raport występowania gatunków objętych ochroną w Europejskiej Sieci ekologicznej NATURA 2000 1-86 Barga-Więclawska J. 2007-2008 Badania własne dokumentacja i archiwum zbiorów Instytut Biologii Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Błaszczuk H. 1959. Flora powiatu włoszczowskiego. Fragm. Flor. Geobot. 5(1): 47-96. Boroń A. 2004 Koza złotawa. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.). Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska 6 241-244 Bróż E., Przemyski A. 1981a Występowanie *Helictotrichon planiculme* (Schröd.) Pilg. Na polskim niżu. Fragm. Flor. Geobot. 31-38 29(1) Bróż E., Przemyski A. 1981b Chronione oraz rzadsze elementy flory naczyniowej Krainy Świętokrzyskiej. Stud. Kiel. 4(32) 141-160 Bróż E., Przemyski A. 1983 Nowe stanowiska rzadkich gatunków roślin naczyniowych z lasów Wyżyny Środkowomazowieckiej. Fragm. Flor. et Geobot. 29(1) 19-30 Bróż E., Przemyski A. 1987 Chronione oraz rzadsze elementy flory naczyniowej Krainy Świętokrzyskiej (część II). Stud. Kiel. 4 (56) 7-18 Bróż E., Przemyski A. 1988a Nowe stanowiska rzadkich oraz zagrożonych gatunków roślin naczyniowych na Wyżynie Środkowomazowieckiej i jej pobrzeżach. Fragm.. Flor. Geobot. Pol. 33(3-4) s. 239-249 Bróż E., Przemyski A. 1989. Nowe stanowiska rzadkich gatunków roślin naczyniowych z lasów Wyżyny Środkowomazowieckiej. Część II. Fragm. Flor. Geobot. 34(1-2): 15-25. Chmielewski S., Wilniewicz P., Tabor J. 2000. Awifauna okresu lęgowego doliny górnej i środkowej Pilicy. Kulon. 5,2: 117-136. Grzegorzczak P. 2007 Sprawozdanie z prac terenowych przeprowadzonych w 2007 roku w Nadleśnictwie Włoszczowa w ramach powszechnej inwentaryzacji Natura 2000 w Lasach Państwowych. TBOP, Kielce Killen I. 2003 Ecology of Desmoulin's Whorl Snail Conserving NATURA 2000 Rivers Ecology Series No. 6. *Vertigo moulinsiana*. 6 Kubisz D. 2004 Kreślinek nizinny. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.). Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska 6 95-98 Mielczarek Ł. 2007 Entomofauna Ziemi Włoszczowskiej. W: Piorun M. Powiat Włoszczowski. Cz.1, ADREX, Włoszczowa. 210-213 Penczak T., Marszał., Kruk A., Koszaliński H., Kostrzewa J., Zaczęński A. 1996 Monitoring ichtiofauny dorzecza Pilicy. Część II. Pilica. Roczn. Nauk. PZW 9 91-104 Penczak T., Zaczęński A., Marszał L., Koszaliński H. 1995 Monitoring ichtiofauny dorzecza Pilicy. Część I. Dopływy. Roczn. Nauk. PZW. 8 5-52 Piechocki A. 1981. Współczesne i subfossylne mięczaki (Mollusca) Gór Świętokrzyskich. Acta Univ. Lodz. 1-177. Piechocki A. 1996 Uwagi o ochronie gatunkowej mięczaków w Polsce. Przyroda Polska 6 7 Prażak J. - Mapy Hydrogeologiczne Polski (arkusze Woj. Świętokrzyskiego). PIIG O w Kielcach Soszyński B., Kowalczyk J.K., Mielczarek Ł., Mocarski Z. , Osicki T. , Sobczak S. 2008 Owady. W: Wnuk Z. (red.). Przedborski Park Krajobrazowy. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego 140 - 153 Wnuk Z. 1976 Zmiany w składzie gatunkowym we florze byłego powiatu włoszczowskiego w latach 1950-1976. Phytocoenosis 5.3/4 317-321

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	0.73	PL04	58.38	PL03	0.58

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Ługi	*	0.73
PL04	Miechowsko-Działoszycki	*	9.21
PL04	Włoszczowsko-Jędrzejowski	*	17.66
PL02	Borek	*	0.0
PL03	Przedborski Park Krajobrazowy	*	0.58
PL04	Przedborski (łódzkie)	*	9.93
PL04	Przedborski (świętokrzyskie)	*	12.43
PL04	Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu	*	9.14

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
Adres:	Polska Szymanowskiego 6 25-361 Kielce
Adres e-mail:	sekretariat@kielce.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu
☒	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--